

Român ești, Românești!

"Viața este asemenea unei competiții: unii vin să participe la ea, alții să facă comerț, iar cei mai fericiți vin, pur și simplu, să privească." (Pitagora)

Ce bucurie să simți din mașină sau din tren apropierea furisată a mirosului de aer proaspăt de la sat, adus de vânt, un vânt care încă mai are puterea de a mângâia pielea încinsă de soarele puternic arzător! Un miros plin de prospețime, de promisiuni, răcoros și hrănitor... Și, pe drept cuvânt, odată ajuns la fața locului, toate par să confirme primele impresii olfactive. Vara a transformat aspectul satului: ai în fața ochilor un peisaj care te duce cu gândul la strămoșii tăi, născuți și crescuți la sat – locul cel mai potrivit de a te regăsi pe tine însuși...

Așa arată Românești-ul, satul în care am venit să particip la a patra sesiune de inițiere și instruire în jurnalism a Programului Probitas 2005... Cel puțin la prima vedere... Dar pe măsură ce intri pe ulițele laterale, peisajul se schimbă într-unul mai puțin primitor și mai lipsit de speranță...

Noi, cei de la oraș, vedem în viața satului cel mai bun mod de a evada din jugul problemelor cotidiene, percepem „la țară” o lume aflată într-o liniște desăvârșită, care te afundă în meditație și contemplație...

Însă, nu e chiar așa! Am văzut, în perioada petrecută aici, că sătenii nu sunt deloc mulțumiți de viața pe care o duc. Mirajul orașului îi atrage mult mai mult! Sunt sătui de munca agricolă, care spun ei, „e frumoasă, dar grea!”. Vor și ei să cunoască lumea de dincolo de câmp, vor să cunoască lumea Orașului!

O zi obișnuită din viața unui țăran începe cu munca în gospodărie și se continuă cu cea de la câmp. Asta dacă ai măcar o bucată de ogor pe care s-o lucrezi... Pe fiecare îl așteaptă acasă o gospodărie cu pui, vite, asigurarea hranei pentru acestea, și ce alte probleme mai apar. Ei trăiesc de pe-o zi pe alta, cu teama de a nu ști ce le poate aduce ziua de mâine... Acești oameni nu au siguranța zilei de mâine... Ori de câte ori plouă prea mult sau e prea multă secetă, munca lor se duce pe apa sâmbetei și trebuie mereu și mereu să o ia de la capăt!

La oraș, aceste probleme nu apar... A-ți câștiga banii de pâine nu mai depinde de condițiile meteorologice, ci depinde doar de tine și de dorința ta de a munci!

În timp ce părinții se simt foarte legați de locurile natale și nu s-ar încumeta să părăsească satul pentru a locui la oraș, cei tineri preferă să plece în orașele din apropiere unde, spun ei, au mai multe posibilități. Continuarea studiilor și găsirea unui loc de muncă se leagă întotdeauna de cuvântul „oraș”... Tinerilor cărora li se oferă această șansă nu-și mai fac planuri sau gânduri pentru a se întoarce. Nici măcar părinții nu-și doresc acest lucru. „Nu, nu se mai întoarce, susține o localnică, nici noi nu avem de gând să-l întoarcem. Nu, nu mai vreau să lucreze aici! Să stea la oraș, că-i bine acolo!”

Dar, din păcate, nu sunt mulți cei cărora situația financiară le permite acest lucru. „Cu ce să-l trimit? N-am bani, n-am cu ce să-l țin!”, se plânge o altă săteancă - o mamă bolnavă, care are nevoie de ajutorul băiatului ei pe lângă gospodărie.

Dacă la oraș există un flux continuu de informație, viața simplă de la sat nu cunoaște decât un minimum de informare. Lumea de aici nu a cunoscut încă Internetul și nici telefonია mobilă, dar copiii din sat ascultă radioul și au chiar și câteva canale de televiziune care le plac (programe de știri, de muzică, telenovele). Dacă vorbești cu câțiva dintre ei, ajungi să afirmi în cele din urmă că acești copii, parcă bătuți de soartă, sunt mult mai interesați să afle informație decât cei de la oraș. Asta pentru că ei nu au în cap doar distracția din cluburi sau plimbatul cu mașini luxoase.

În cele zece zile petrecute la Românești am ajuns la concluzia că nu e nevoie de toată tehnologia de ultimă oră ca să poți supraviețui... Am găsit aici o lume simplă, o lume care nu cunoaște ceea ce este modern. O lume care nu are nici aspirator și nici mașină de spălat... În concluzie, o lume în care se muncește de cel puțin două ori mai mult! Și, totuși, această lume există.

Nici despre felul în care sunt aprovizionate magazinele sătenii din Românești nu se declară mulțumiți. „Mai lipsesc unele lucruri. Trebuie să mergem la Făget, la Lugoj sau la Timișoara, iar ca să faci un asemenea drum îți trebuie bani, îți trebuie mașină, iar dacă n-ai, trebuie să te rogi de cineva... Și, la un moment dat, te saturi!”, zice un om de prin partea locului.

IOANA RUXANDRA DRĂGAN

Colegiul Național „C.D.Loga” Timișoara

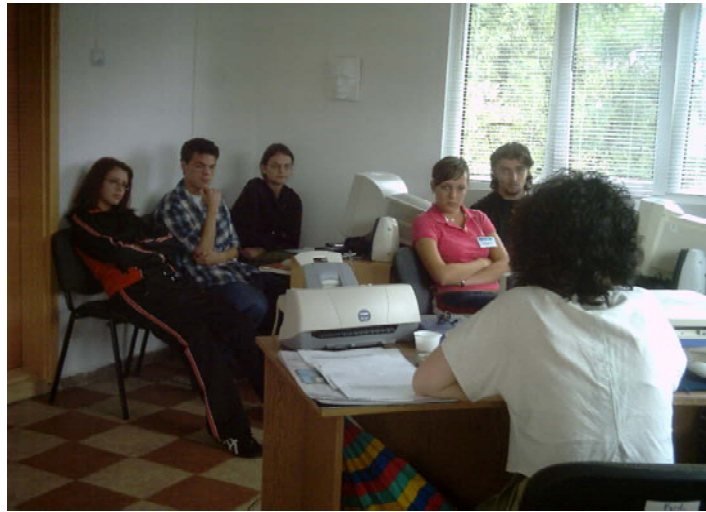
►Pg.4

Viața de după apus

Prin lunga și asidua-mi călătorie prin viață am poposit pentru câteva zile într-un sat, numit Românești, situat într-o poziție geografică deosebită, la nord-estul județului, în munții Poiana Ruscă. Mă așteptam să găsesc o lume nouă pentru mine, o lume mirifică, plină de optimism, de speranță și de voie bună, gata să renască în orice clipă asemenea păsării Phoenix.

Pe drumul spre Românești mi-au trecut prin minte o sumedenie de gânduri care mai de care mai rupe de realitatea pe care, fără să vreau, aveam să o întâlnesc. Am sperat să găsesc o viață a satului așa cum este ea prezentată în poveștile și scrierile marilor noștri scriitori. Am crezut că în fiecare copil din acest sat încă există un Ion Creangă, care este pregătit, în fiecare moment, să ne povestescă întâmplări hazlii din viața lui și că orice om reușește să treacă peste faptul că viața lui are atât părți pozitive cât și negative și să își deschidă sufletul către noi, povestindu-ne numai lucruri frumoase și demne de relatat.

Spre surprinderea și dezamăgirea mea, am constatat însă că tot ceea ce credeam că voi întâlni este de fapt un vis, o istorie neadevărată, pentru că ceea ce mi-a fost dat să întâlnesc aici nu se încadrează deloc în parametrii stabiliți de mine. Aveam impresia că la sat viața este foarte simplă, că, odată cu dispariția aglomerației, oamenii sunt mai liniștiți, mai puțin stresați.

În acest loc speram să găsesc măcar o mică parte din satul tradițional, dar acesta a dispărut de mult, odată cu apariția controversatului modernism. Oamenii de prin aceste locuri și-au pierdut obiceiurile, nu și-au păstrat tradițiile, nu au visuri, nu au speranțe, idealuri. Tot ceea ce își doresc este să plece cât mai repede din sat. „Nu vreau decât să îmi trăiesc bătrânețile și să îmi știu fata la oraș!”, spune o localnică.

Cei bătrâni au renunțat la acest gând, însă tinerii sunt pregătiți în orice moment să plece. Ei sunt, de mult, un vis apus. Vezi pe ici pe colo câte un tânăr, dar și acela este pe cale de dispariție. Așa cum fiecare își dorește ce e mai bun de la viață, așa și ei își doresc să plece, să găsească un loc în care poate avea o viață mai bună, unde să aibă un loc de muncă stabil, fără să fie nevoiți să se bazeze doar pe munca câmpului. Speră la un loc numai bun pentru a-și întemeia o familie, unde să poată duce un trai decent, și, de ce nu, să încerce să prospere cât mai mult.

Și, totuși, ce se întâmplă cu cei care rămân? Cu ce își ocupă ei timpul? Sunt două întrebări care aduc după sine și un răspuns. „Băiatul meu merge seara la bar, la butic.”, zice o săteancă. „Are patrusprezece ani.”

Am rămas surprinsă. Nu era ceea ce credeam eu că voi afla. Cum se poate ca un puști de patrusprezece ani să aibă acces seara la bar? Dar de cuvântul cofetărie nu s-a auzit pe aici? Nici vorba de așa ceva! “Eu merg în aproape în fiecare seară la bar, la Romică”, ne mărturisește unul dintre acei puștini tineri care au rămas în sat.

Am aflat cu stupoare că singurul loc de distracție, de aici, din Românești este acest bar. Nu știu cum este posibil ca acești tineri să aibă ca loc de întâlnire, de distracție, o... cârciumă.

Trăim în secolul 21 și, din păcate, astfel de situații încă mai există. Normal ar fi să existe o cofetărie, în care ei să se întâlnească. Ce să mai vorbim despre o discotecă?! Un club al tineretului. O bibliotecă. Un teren de sport. Aceste lucruri sunt absolut necesare pentru ca tinerii să cunoască și ei puțin din plăcerile pe care viața de adolescent le are de oferit. Dar, din păcate, viața pentru ei e mai puțin frumoasă decât pentru noi tinerii de la oraș, care, pe lângă televizor și o cârciumă, mai avem multe alte opțiuni.

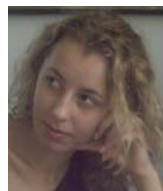
Nu cred că e destul ca acești tineri să se distreze doar de sărbători. Ar fi necesar să existe câteva locuri amenajate special, unde atât cei de patrusprezece ani, cât și cei de douăzeci ar putea să-și petreacă timpul liber. Ar avea și cei mai mici unde să meargă, fără a mai fi nevoiți să își petreacă serile la un bar plin de oameni în stare de ebrietate. Cu siguranță, dacă ar exista mai multe opțiuni pentru cei de aici, ar fi și ei mult mai veseli, mai plini de viață și cu speranța unui viitor mai strălucit.

Foarte multe probleme necesită rezolvare urgentă, iar una dintre ele, cea a tinerilor este de maximă importanță. Tinerii reprezintă viitorul țării, merită și au nevoie de educație, de sprijin, de relaxare, cât și de distracție. Dacă aceștia nu au parte de ceea ce își doresc, vor ajunge să fie la fel ca bătrânii din sat, care sunt foarte dezamăgiți de tot ceea ce se întâmplă în jurul lor.

Generația tânără din acest sat ar trebui să fie înzestrată cu o voință ieșită din comun pentru a mai reuși să schimbe ceva din nepăsarea și indiferența ce s-au abătut asupra Româneștilui.

ALINA MIHAELA PRICOP

Colegiul Național „C.D.Loga” Timișoara

Tinerii din Românești

Speranțe, visuri, aspirații, planuri de viitor sunt lucruri la care se gândește fiecare tânăr. Încă de mici visăm să ajungem „cineva”, o persoană care să reușească să facă tot ceea ce își propune și ne formăm în minte un fel de idol spre care tindem.

Asta, bineînțeles, nu este valabil pentru toți, fiindcă mai există și persoane care parcă refuză să „trăiască” cu adevărat, să simtă ce se petrece în jurul lor. Sunt atât de nepăsătoare de viitorul lor, încât nu îți vine să crezi că acestea există cu adevărat.

Pentru a ne împlini visurile nu trebuie să trăim în America, despre care se spune că este „țara tuturor posibilităților” sau în nu știu ce mare metropolă a lumii. Și un tânăr care își duce existența într-un mic sat și care lucrează toată ziua pe câmp poate spera spre un viitor așa cum și-l dorește el.

Nu este nevoie decât de multă voință și, bineînțeles, de încredere în forțele proprii.

În Românești, un sat parcă uitat de lume, aflat în extremitatea estică a județului Timiș, visurile și planurile tinerilor sunt la fel ca ale oricărui tânăr de la oraș, numai că sunt mult mai greu de realizat.

Nivelul de educație este scăzut. În sat nu există decât o singură școală pentru clasele I – IV, iar numărul total al elevilor care frecventează în prezent cursurile acestei școli este de optsprezece, dintre care „zece sunt țigani”, ține să precizeze învățătoarea.

Pentru cei care vor să continue școala și să meargă mai departe, primăria le pune la dispoziție un microbuz, care le asigură transportul până în centrul de comună. Cea mai apropiată instituție de învățământ pentru clasele V–VIII este în comuna Tomești, la o distanță de circa opt kilometri de Românești.

Din păcate, sunt adolescenți care vor să învețe pentru a avea o meserie bună în viitor, dar resursele financiare nu sunt suficiente. Părinții nu își permit să le plătească școala și, atunci, visurile acestora se opresc aici. Rămân și lucrează în Românești, fie la munca câmpului ajutându-i pe părinți, fie „la patron”. Probabil că acel tânăr ar fi putut fi un foarte bun mecanic, așa cum visase, încă din primii ani ai vieții sale, sau un tâmplar dintre cei mai buni.

Dar banii sunt puțini și este imposibil!

Cei mai norocoși sunt aceia care fac parte din familii înstărite.

Își pot permite „luxul” de a urma cursurile unui liceu și poate chiar, mai târziu, de a merge la o facultate.

Planuri sau gânduri pentru a se întoarce aici, în Românești, după terminarea unei școli nu sunt nici din partea tinerilor și nici părinții nu își doresc acest lucru. „Pentru ce? Pentru ce să se mai întoarcă? Să rămână la oraș că e mai bine! Am pleca și noi”, spune o femeie, al cărei copil e plecat în Făget, la „oraș”.

Pe lângă faptul că mulți tinerii sunt plecați în orașele din apropiere fie să învețe, fie să lucreze, o mare parte din ei mai sunt plecați în străinătate. Migrează spre țări europene, acolo unde cred ei că sunt mai bine plătiți.

„Majoritatea pleacă la rude sau la prieteni, care sunt acolo de mai mult timp și care le fac invitație. Mai rar se întâmplă să plece cu riscul de a nu-și găsi de lucru, dar s-a mai întâmplat. Au plecat și s-au întors. Ce era să facă?”, spune o localnică.

Mulți dintre cei rămași speră să plece și ei și așteaptă cu nerăbdare să apară acea porțiță prin care vor putea trece spre o lume mai bună.

În Italia sunt plecați cei mai mulți dintre ei.

Câțiva, puțini, se mai întorc de sărbători sau în concedii, cel puțin o dată pe an, pentru a putea fi aproape de familia care a rămas ca și părăsită sau pentru a-și revedea prietenii și locurile unde au crescut.

Alții doar trimit bani familiilor pentru a le mai ușura cât de puțin din greutate.

Mai sunt cazuri în tinerii nu s-au mai putut întoarce deoarece au depășit termenul limită al perioadei de ședere în străinătate și, pentru a nu fi prinși și pedepsiți de autorități, preferă să rămână acolo.

Unora, din diverse motive, le-au fost impuse restricții de ieșire din țară pe o perioadă de zece ani. Sunt conștienți că pericolele sunt multe, iar riscurile mari și, totuși, surprinzător, destul de mulți sunt dispuși să și le asume.

Nici cei nepăsători nu sunt puțini. Unii au doar patru clase și nici nu-i interesează ce vor face mai departe, cum se vor descurca în viață. Nu au chef să muncească și, la șaisprezece ani, se consideră prea mici pentru a-și ajuta părinții sau bunicii!?

“Mă joc pe calculator. Sunt prea mică ca să muncesc!”, spune o tânără, mușcând fără nici o grijă din ciocolata pe care tocmai o cumpărase de la „butic”.

În privința planurilor de viitor: “Vreau să muncesc la hotel, la fel ca și unchiul meu”. Planuri sunt, dar nu am idee cum va reuși să și le realizeze, mai ales că recunoaște cu nonșalanță: „Nu îmi place școala!”.

Nu este important cine ești când te naști sau unde te naști.

Important este cine vei fi și unde vei trăi.

Drumul în viață ți-l alegi singur. Unii nu au voință și lasă totul pe mâna destinului, sperând că viitorul lor va fi unul bun.

Alții luptă pentru ceea ce-și doresc și nu renunță ușor.

Așa e și cu tinerii din Românești. Unii trăiesc nepăsători de ceea ce va urma și lasă lucrurile să vină de la sine.

„Tineretul! Voi, nu mai vreți nimic!”, zice o bătrână.

Mulți vor să-și depășească condiția socială de simpli țărani și luptă din răzputeri pentru asta. Indiferent de șanse. Indiferent de posibilitățile reale. De cât pieresc de la familie.

„De lucru nu moare nimeni!” spune o vorbă din bătrâni.

Dar „nici de stat degeaba!”

Două adevăruri pe care tinerii din Românești par a le fi înțelese.

CRISTINA GEORGETA STOILJESCU

Colegiul Național „C.D.Loga” Timișoara

Viața ca o schimbare

Vântul și ploaia rece de toamnă vestesc moarte. Aceștia moarte biologică de sute și sute de ani și, totuși, mereu alta. Mai amenințătoare. Mai sigură pe sine.

Pentru că ei, satul românesc tradițional, își numără ultimele clipe de viață.

Fiecare frunză ce cade lovește cu o nouă amintire sufletul bătrânului țăran, simbol a ceea ce a mai rămas din a fost odată. El îl are pe astăzi la fel de nesigur ca și pe mâine, pentru că lui, viața nu-i mai poate oferi decât trecut, un trecut cât o întregă istorie!

Existența acestui om se naște în perioada interbelică, în timpul sărăciei pe care a lăsat-o în urmă războiul.

Poveștile părinților despre lagărele din Rusia l-au pregătit pentru a înfrunta el însuși cel de-al doilea război mondial.

Dacă a avut noroc, a rămas în viață și a revenit acasă, dar nu ca și copilul care era când plecase, ci ca un om îmbătrânit înaintea de vreme. Și-a întemeiat apoi o familie, dar a început lupta pentru supraviețuire în regimul comunist.

Un alt fel de război, care nu a durat câțiva ani, ci toată viața. Toată viața, pentru că, deși teoretic anul 1989 i-a adus libertatea, pentru el era prea târziu ca să poată percepe un nou mod de a trăi.

Prea ancorat în trecut, el își așteaptă acum nepoții și strănepoții să vină la casa de la sat, transformată în casă de vacanță, pentru a le povesti mereu și mereu aceleași istorioare mai adevărate sau mai confuze din timpul războiului.

Apoi, îi vede plecând, cu incertitudinea că s-ar putea ca data viitoare, când se vor întoarce, el să nu mai fie acolo.

Cu mintea rătăcind aiurea, nu-i mai rămâne decât așteptarea și speranța ca drumul spre mormânt să-i fie cât mai aproape...

În linia mari, aceasta poate fi ceea ce noi numim o “viață”. Una care nu este, însă, singura de acest fel. Cu povești asemănătoare își duc crucea aproape toate sufletele puștilor bătrâni rămași în viață.

Dar pentru că teoriile sunt de cele mai multe ori complicate, iar adevărurile mult prea simple, acest a trăi are un și totuși.

Acești oameni, care nu și-au permis luxul de a visa, au creat prin simpla lor existență un adevărat univers al satului.

Ei au învățat să vadă, nu doar să privească, să asculte, nu doar să audă, iar în aparența unei vieți plictisitoare, lipsite de sens, ei au existat poate mai mult decât există omul urbanizat în România de azi.

Din dorința de a trăi mai bine, majoritatea tinerilor pleacă din mediul rural și se aruncă în caruselul amețitor al orașului, unde uită să mai privească un răsărit de soare sau pur și simplu se leagă de eterna scuză “nu am timp”.

Într-adevăr, satul nu poate oferi anumite satisfacții, nici materiale și nici intelectuale, dar, totuși, viața la țară poate dărui echilibrul sufletesc de care omul are atâtă nevoie.

Poate, în concediu sau, poate, mai târziu, când se va simți confuz și obosit, omul urban va lăsa nebulonia orașului și va reveni la liniștea naturii și a satului.

Dar, atunci, într-una din vizite, bătrânul care-l aștepta acasă nu va mai fi pe eterna lui băncuță, și, odată cu el, va pieri un întreg univers...

Câteva vizite ocazionale nu vor fi de ajuns pentru a păstra o viață de om, pentru că dincolo de rânile istoriei, adevăratul trai al bătrânului țăran român se află în lucrurile mărunte, nesemnificative.

Mai devreme sau mai târziu, satul tradițional nu putea rămâne imun la schimbările ale căror efecte se simt în întreaga lume.

Mai devreme sau mai târziu această o viață va apărea ca o particică interesantă a istoriei.

Iar atunci, de undeva de sus, bătrânul va zâmbi cu lacrimi în ochi.

El știe că fiecare om trebuie să-și trăiască partea lui de istorie, mai asemănătoare sau mai diferită de aceea a părinților sau a bunicii lor săi.

Cu aceeași seninătate ți-ar spune să fii optimist.

Să ai încredere în tine și în ceilalți.

Pentru că, până la urmă, fiecare schimbare aduce ceva bun cu ea...

DANIELA CRĂCIUN

Colegiul Național Brănețean Timișoara